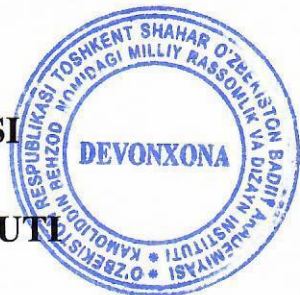

**O‘ZBEKISTON BADIY AKADEMIYASI
KAMOLIDDIN BEHZOD NOMIDAGI
MILLIY RASSOMLIK VA DIZAYN INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”

**Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy
rassomlik va dizayn instituti rektori**

A.Sh.Mirzoraximov

“ 5 ” UONB 2023 yil

**KASBIY (IJODIY) IMTIHON
DASTURI VA BAHOLASH MEZONI
“Chizmatasvir”, “Kompozitsiya” fanlari**

60112400	Professional ta’lim: rangtasvir (dastgohli)
60210500	Rangtasvir: dastgohli
60210500	Rangtasvir: mahobatli rangtasvir
60210500	Rangtasvir: teatr-bezak rangtasviri
60210500	Rangtasvir: filmning tasviriy yechimi
60210500	Rangtasvir: mulfilm va kompyuter multiplikatsiyasi

Toshkent – 2023 yil

Dastur Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti o'quv uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan. 2023 yil "20" WONL dagi "11" sonli majlis bayoni

Tuzuvchi: - **E.X.Xaitov**
Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti Dastgohli rangtasvir kafedrası dotsenti

Taqrizchilar: - **I.Valixo'jayev**
O'zbekiston Badiiy ijodkorlar uyushmasi raisi

- **S.A.Abdullaev**
Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti Dastgohli rangtasvir kafedrası professori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan san'at arbobi, O'zbekiston Badiiy akademiyasi, akademigi

KIRISH

60112400-Professional ta'lim: rangtasvir (dastgohli), 60210500-Rangtasvir: dastgohli, 60210500-Rangtasvir: mahobatli rangtasvir, 60210500-Rangtasvir: teatr-bezak rangtasviri, 60210500-Rangtasvir: filmning tasviriy yechimi, 60210500-Rangtasvir: mulfilm va kompyuter multiplikatsiyasi ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'qitiladigan fanlarning dolzarbligi, jamiyatni demokratlashtirish va bozor iqtisodiyoti tamoyillari asosida isloh qilishdagi ahamiyati va o'rni ochib beriladi.

60112400-Professional ta'lim: rangtasvir (dastgohli), 60210500-Rangtasvir: dastgohli, 60210500-Rangtasvir: mahobatli rangtasvir, 60210500-Rangtasvir: teatr-bezak rangtasviri, 60210500-Rangtasvir: filmning tasviriy yechimi, 60210500-Rangtasvir: mulfilm va kompyuter multiplikatsiyasi ta'lim yo'nalishlari bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi va baholash mezonlarida ushbu yo'nalishning kunduzgi ta'lim shakliga o'qishga kirish bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihonlar topshiriqlarini bajarish va ularni baholash mezonlari tartibini belgilaydi.

“Chizmatasvir”, “Kompozitsiya” fanlari bo'yicha tuzilgan ushbu sinov dastur mezonlarining murakkabligiga qo'yiladigan talablar asosan ixtisoslashtirilgan san'at maktablari hamda maktab-internatlarida o'qitiladigan fanlar va dasturlarida belgilangan vazifalarni qamrab oladi.

Respublikamizda badiiy ta'lim sohasida islohotlarini yanada chuqurlashtirish, malakali mutaxassislar tayyorlash borasida, ularning kasbiy xususiyatlarini rivojlantirish, shuningdek, abituriyentlarda dizayn sohasi turlaridan kelib chiqib tasviriy san'atdagi kasbiy mahorat, amaliy ko'nikmalarning shakllanganlik va ijodiy faoliyatga moyillik darajasini aniqlashga qaratilgan.

1. Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar.

1. 60112400-Professional ta'lim: rangtasvir (dastgohli), 60210500-Rangtasvir: dastgohli, 60210500-Rangtasvir: mahobatli rangtasvir, 60210500-Rangtasvir: teatr-bezak rangtasviri, 60210500-Rangtasvir: filmning tasviriy yechimi, 60210500-Rangtasvir: mulfilm va kompyuter multiplikatsiyasi ta'lim yo'nalishlari bo'yicha kunduzgi ta'lim shakliga o'qishga kiruvchi abituriyentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni “Chizmatasvir” va “Kompozitsiya” fanlaridan topshiradi.

2. “Chizmatasvir” fanidan “Odam portreti qo'llari bilan” uslubiy fonda qo'yiladi. Abituriyent odam portretini qo'llari bilan chizish orqali uning tashqi ko'rinishi holatiga hamda qomatning anatomik tuzilishiga e'tibor qaratish lozim. Bundan tashqari qomatning plastik yechimiga hamda uning xarakterlarini ochib berishi, soya-yorug' tomonlariga yengil tuslar berishi va bu bilan chizmatasvir bo'yicha ketma-ketlikka rioya etishi, ijodiy ishni bajarishda e'tibor bilan yuksak estetik did asosida to'liq tugallangan holatga yetkazishi talab qilinadi.

3. Kasbiy (ijodiy) imtihonda “Chizmatasvir” fanidan amaliy ishni bajarish uchun **160 daqiq**a vaqt ajratiladi.

4. Kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

T/r	Imtihon topshiriqlari va baholash mezonlari	Ball
	Chizmatasvir fani bo'yicha amaliy ish	Jami 63 ball
1.	Naturaning kompozitsion joylashuvi	7 ball
	Proporsiyalarni to'g'ri topilishi	7 ball
	Rakurs holatining topilish darajasi	6 ball
	Natura qismlarining o'zaro nisbiy joylashuvi	6 ball
	Yorug' va soyaning ishlanishidagi mahorat darajasi	6 ball
	Plastik anatomiyaning odam qomatiga mosligi	6 ball
	Tasvirning naturaga o'xshashligi va xarakterli xususiyatning topilganligi	6 ball
	Naturaning perspektiv (fazoviy) holati	6 ball
	Naturaning atrof muhit bilan bog'langanligi	6 ball
	Chizmatasvirning tugallanish darajasi	7 ball

5. "Kompozitsiya" fanidan abituriyent berilgan mavzu bo'yicha topshiriqni moybo'yoq, akvarel, guash, tempra, akrillardan birida ishlashni erkin tanlaydi. Kompozitsiya g'oyasi, mazmuni, mohiyati mutaxassislikka xosligi, kompozitsiya yechimini mavzu asosida topilganligi, badiiy va g'oyaviy ifodada chizmatasvir va ranglar vositasidan foydalanish darajasi, shakl va obrazlar plastik yechimini topilganligi, kompozitsion vazifasidagi asar chuqurligining perspektiv yechimi, kompozitsiya markazining ifodali topilganligi, mavzuning mazmuni va g'oyasini ochib berishda koloritdan foydalanilishi, kompozitsiyada mazmun, g'oya – fikrning yoritilishi va tugallanish darajasi kabi masalalarini yoritib berish talab etiladi.

6. Kasbiy (ijodiy) imtihonda "Kompozitsiya" fanidan berilgan mavzu uchun **160 daqiqa** vaqt ajratiladi.

7. Kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

T/r	Imtihon topshiriqlari va baholash mezonlari	Ball
	Kompozitsiya fani bo'yicha amaliy ish	Jami 93 ball
1.	Kompozitsiyaning formatga nisbatan to'g'ri joylashtirilganligi	5 ball
	Kompozitsiyaning mavzu jihatidan original topilganligi	5 ball
	Asarning kompozitsion g'oyaviy mazmuni ochib berilganligi	5 ball
	Kompozitsiya g'oyasi, mazmuni va mohiyatining mutaxassislikka xosligi	5 ball
	Badiiy va g'oyaviy ifodada ranglardan to'g'ri foydalanilganligi	5 ball
	Asar qahramonining obrazi plastik yechim orqali topilganligi	5 ball
	Tasvirning ta'lim yo'nalishiga mosligi	5 ball
	Kompozitsiya markazining to'g'ri topilganligi	5 ball
	Kompozitsiyada yorug'lik va soyaning ishlanishidagi mahorati	5 ball
	Kompozitsiyaning perspektiv (fazoviy) holati	5 ball
	Kompozitsiyada ranglar bilan ishlash jarayonida yorug'lik va soyalarning bir-biriga mutanosibliigi	5 ball

Kompozitsiyada to‘q va och ranglarning to‘g‘ri topilganlik darajasi	5 ball
Kompozitsiyada issiq va sovuq ranglarning uyg‘unlashuv darajasi	5 ball
Kompozitsiyada ranglar orqali atrof muhit bilan uzviy bog‘langanlik darajasi	5 ball
Kompozitsiyada ranglarning o‘zaro mutanosiblik va yaxlitlik darajasi	5 ball
Kompozitsiyada ranglarning perspektivadan o‘zgarish holati	5 ball
Kompozitsiyada rakurs va fazoviy holatning ishlanish darajasi	5 ball
Mavzuning mazmuni va ma‘nosi ochib berilganligi hamda ranglar uyg‘unligi	4 ball
Ishlanish mahorati va uning tugallanish darajasi	4 ball

2. Kasbiy (ijodiy) imtihon o‘tkazish tartibi

60112400-Professional ta‘lim: rangtasvir (dastgohli), 60210500-Rangtasvir: dastgohli, 60210500-Rangtasvir: mahobatli rangtasvir, 60210500-Rangtasvir: teatr-bezak rangtasviri, 60210500-Rangtasvir: filmning tasviriy yechimi, 60210500-Rangtasvir: mulfilm va kompyuter multiplikatsiyasi ta‘lim yo‘nalishlarining kunduzgi ta‘lim shakliga hujjat topshirgan abituriyentlar jadval asosida belgilangan kunlarda ajratilgan vaqt davomida kompozitsiyadan berilgan mavzu asosida bajaradi. Qabul komissiyasi tomonidan shakllantirilgan guruhlar kesimida kasbiy (ijodiy) imtihon maxsus jihozlangan auditoriyalarda o‘tkaziladi.

Abituriyentlar maxsus tekshiruvdan o‘tkazilib, belgilangan tartib qoidalarga amal qilgan holda bino va auditoriyalarga kiritiladi.

3. Kasbiy (ijodiy) imtihonlar natijalar bo‘yicha apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarning natijalariga ko‘ra, natijalar e‘lon qilingan kundan boshlab 24 soat ichida institut qabul komissiyasining Apellyatsiya kengashiga murojaat qilishlari mumkin.

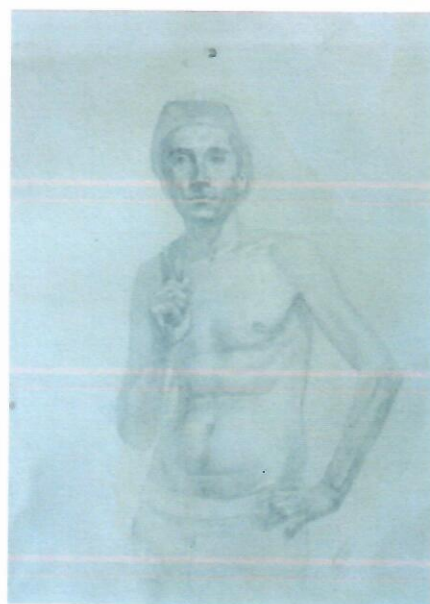
Arizalar faqat ularning baholari va ijodiy ishlari bilan bog‘liq bo‘lgan taqdirda qabul qilinadi, ammo boshqa abituriyentlarning ijodiy ishlari to‘g‘risida shikoyatlar qabul qilinmaydi.

USLUBIY KO'RSATMALARDAN NAMUNALAR

CHIZMATASVIR FANI

Vazifa: Portret qo'llari bilan.

Namunalar:

KOMPOZITSIYA FANI

Vazifa: Berilgan mavzu

Namunalar:

